

YENİ BİR YAŞAM KURUYORUZ

BÖLÜM

“Afet” kavramını en genel haliyle meydana geldikleri toplumlarda olumsuz etkiler bırakan olaylar olarak tanımlayabiliriz. İnsan kaynaklı afetleri önleme ya da geciktirmek için gerek toplum gerek devlet olarak bazı imkanlarımız olabilir. Ancak, başta deprem olmak üzere doğa kaynaklı afetlerin oluşum zamanının belirsizliği en büyük sorundur. Bilimsel çalışmalar henüz bu soruna etkili bir çözüm bulamamıştır. O halde bu tür afetlerin zararını en aza indirebilmek hatta korunmak için çözüm yollarını bilimsel temellere dayanarak ciddi şekilde uygulamalıyız.

Afetlere önceden hazırlanmak, gerekli önlemleri almak ve çevreyi bu konuda teşvik etmek afet bilinci gelişmiş toplumların özelliklerindendir. Gelişmiş ülkelerdeki afet yönetim modelleri afet öncesini oluşturan “risk azaltma” ve “hazırlıklı olma” adımlarını “Afet Döngüsü”nün en önemli adımı olarak kabul etmektedir.

Ders

Sosyal Bilgiler

SINIF DÜZEYİ

6

ÖĞRENME HEDEFİ

Öğrenciler, doğal kaynaklar, iklim, beşeri faaliyetler ve coğrafyanın toplumların gelişimi ve sürdürülebilirliği üzerindeki etkilerini gözlemler.

ETKİNLİK SÜRESİ

1 Ders Saati (40 Dakika)

GEREKLİ MALZEMELER

- Renkli kâğıtlar
- İkili zarlar (ya da sayı kartları)
- Coğrafi özellik kartları (hazırlanmış)
- Rol kartları (rol: çiftçi, belediye başkanı, mühendis, sağlıkçı vb.)
- Büyük boy harita (yerleştirme için). Dijital olarak da sunulabilir
- Maket kartonlar veya lego/minik objeler (opsiyonel)

HAZIRLIK SÜRECİ VE UYGULAMA

- Öğretmen, tekinlikten bir hafta önce grupları oluşturmalı ve öğrencilerin ihtiyaç duyabileceği Gerekli Malzemeleri öğrencilere duyurmalıdır.
- Kullanılacak kartlar, haritalar, renkli kâğıtlar vb. materyaller hazırlanmalıdır.

ETKİNLİK TANIMI

1 GİRİŞ (5 Dakika)

Tahtaya aşağıdaki 3 kelimeyi yazınız.

- *Doğal Kaynaklar*
- *İklim*
- *İnsan Faaliyetleri*

Öğrencilere “Tahtadaki ifadeleri düşünerek bir topluluk kuracak olsaydınız nereye kurardınız? Sorusu yöneltilir. Cevaplar alınırken bunun nedenlerini yukarıda verilen ifadeleri içerecek bilgilerle destekleyerek açıklamalarını isteyiniz.

2 TARTIŞMA - (5 Dakika)

Sınıfça şu sorular tartışılır:

- İnsanlar yerleşim alanını seçerken nelere dikkat ederler?
- Hangi alanlarda yaşamak zor? Neden?
- Afetlere karşı en hazırlıklı şehir hangisi oldu sizce?

Öğretmen öğrencilere, *coğrafyanın toplum yaşamına etkisini* güçlü ve yaratıcı yollarla düşündürmeye teşvik eder.

3 UYGULAMA (30 Dakika)

A. Grup Kurulumu ve Rol Dağılımı (5 dk)

Öğrencileri 4-5 kişilik gruplara ayırın. Her gruba aşağıdaki mesleklerin yer aldığı bir *rol kartı* dağıtarak her birinin bir mesleği seçmesini ve bu mesleğin özelliklerine göre düşünmesini isteyin:

- Belediye Başkanı
- Yer Bilimci
- Çiftçi
- Sağlık Görevlisi
- Mimar/Şehir Plancısı

B. Harita Üzerinde Alan Seçimi (10 dk)

Fiziki ya da dijital olarak büyük bir harita gösterin (Türkiye fiziki haritası veya hayali bir ada). Gruplar zarı atarak ya da sayı çekerek farklı özelliklere sahip bölgelerden birini seçer:

- Dağlık alan
- Akarsu kenarı
- Orman içi
- Kurak ova
- Kıyı bölgesi

Seçtikleri bu alanların **coğrafi zorluklar ve avantajlar** içerebildiğini vurgulayınız.

Grup, yerleşim alanını belirledikten sonra:

- Orada ne tür doğal kaynaklar vardır?
- İklim nasıldır?
- Hangi meslekler gelişir?
- Ne gibi afet riskleri vardır?
- Bu risklere karşı sen olsan ne yapardın?

Gibi sorulara grupça cevap aramalarını ve bu cevapları yazmalarını isteyin.

C. Mikro-Drama (15 dk)

Her grup 1 dakikalık bir “*bizim şehrimiz tanıtımı*” sunumu yapar.

Sunumda şunlar olmalı:

- Nerede yaşadıkları
- Hangi kaynaklardan yararlandıkları
- Afetlere karşı nasıl önlem aldıkları

Öğrenciler dramatik canlandırma, küçük sahneleme ya da maket kullanabilir.

Sunumlardan sonra aşağıdaki soruyu sorarak sunumları değerlendirmelerini isteyiniz.

- Afetlere karşı en hazırlıklı şehir hangisi oldu sizce?

ÖĞRETMEN GERİBİLDİRİMİ

1 Öğrencilerin;

- Karar alma sürecine katılımı
- Seçtikleri alanların kaynak/afet ilişkisine uygunluğu
- Grup içi işbirliği
- Yaratıcılık düzeyi

Gözlemleyerek bireysel ve/veya grup değerlendirmesi yapınız.

EK ÖNERİLER

1 Öğrencilerden bir sonraki derste şehirlerinin tanıtım broşürünü tasarlamaları istenebilir.

2 Dilerseniz etkinlik sonunda “en sürdürülebilir şehir” oylaması yapılabilir.